Gemeente Bergen op Zoom

Gem. STEENBERGEN
30 DEC 2016
Kopie aan: GF BSM RV/AB
vertrouwelijk

Aan de Minister van Infrastructuur en Milieu
Mevrouw drs. M.H. Schultz van Haegen-Maas Geesteranus
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

1605778

AFSCHRIFT

29 DEC. 2016

Uw kenmerk		Ons kenmerk	U16-061185	Datum	
Uw brief		Beh. door	J. Spinder	Doorkiesnr.	0164-277230
Onderwerp:	brief Europese Commissie	Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling, Veiligheid, Handhaving en Toezicht	Bijlage(n)	1

Geachte mevrouw Schultz van Haegen-Maas Geesteranus,

Zoals u bekend maken de inwoners van Bergen op Zoom zich grote zorgen over de veiligheid van de kerncentrales in België, specifiek de kerncentrales in Doel. Begin van dit jaar hebben wij u geïnformeerd over deze bezorgdheid. Inmiddels delen de inwoners van Steenbergen en Tholen deze bezorgdheid en trekken de drie gemeenten gezamenlijk op om meer grensoverschrijdende inspraak met betrekking tot kerncentrales te krijgen en om Europees toezicht op kerncentrales te krijgen.
Eind november hebben de drie gemeenten een brief naar de Europese Commissie verzonden met het verzoek om een onderzoek te starten naar grensoverschrijdende inspraak en de mogelijkheid om het toezicht op de kerncentrales op Europees niveau te organiseren. Bijgaand treft u een kopie van de verzonden brief aan. De bij de brief behorende bijlagen kunt u desgewenst opvragen bij bovengenoemde contactpersoon.

Tevens wil ik u, mede namens de burgemeester van Steenbergen, de heer R.P. van den Belt, MBA en de burgemeester van Tholen, mevrouw G. van de Velde-de Wilde, bedanken voor uw reactie op berichtgeving dat de FANC zich ernstig zorgen maakt over de veiligheid in de kerncentrales in België. Het overbrengen van uw zorgen over de veiligheid en het verzoek aan de Belgische minister van Binnenlandse Zaken om de kerncentrales in België tijdelijk te sluiten zien wij als een steun in onze rug.

Ik vertrouw erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Loco-burgemeester van Bergen op Zoom,

Dhr. A.G.J. van der Weegen

Jacob Obrechtlaan 4
4611 AR Bergen op Zoom
E stadskantoor@bergenopzoom.nl

Postbus 35
4600 AA Bergen op Zoom
I www.bergenopzoom.nl

T 140164
F (0164) 24 53 56
KvK 20169091

B nv BNG rek. nr. 28.50.00.942
B IBAN: NL41BNGH 0285000942
B BIC: BNGHNL2G

SCHOUPS

Europese Commissie
T.a.v. de Secretaris-Generaal
Wetstraat 200
B-1049 Brussel
België

contactpersonen
marco.schoups@schoups.be
kristof.hectors@schoups.be
Dossier behandeld te Antwerpen

onze ref.
00050610/21/14/27/03/BAB
uw ref.

datum
22 november 2016

Betreft: Gemeente Bergen op Zoom – kerncentrale te Doel

Geachte,

Wij treden op als raadslieden van de gemeente Bergen op Zoom, gevestigd in Nederland, 4611 AR Bergen op Zoom, Jacob Obrechtlaan 4.

Met dit schrijven wenst de gemeente Bergen op Zoom, in nauwe samenwerking met de gemeenten Steenbergen en Tholen (hierna te noemen 'de drie gemeenten') t.a.v. de Commissie haar bezorgdheid uit te drukken met betrekking tot de maatregelen die de Belgische Staat heeft genomen inzake de verlenging van de levensduur van de kerncentrale te Doel, die gelegen is op slechts ongeveer 20 km van het grondgebied van de gemeente Bergen op Zoom.

De drie gemeenten zijn van oordeel dat deze maatregelen genomen werden in strijd met het EU-recht, zoals in dit schrijven nader zal worden uiteengezet.

De drie gemeenten verzoeken de Commissie om de hieronder uiteengezette schendingen van het EU-recht door de Belgische Staat nader te onderzoeken. Huidig schrijven betreft (nog) geen formele klacht tegen de Belgische Staat, teneinde nog geen formele procedure op te starten en de mogelijkheid tot verder (informeler) onderzoek en overleg tussen de verschillende instanties niet te hypothekeren.

1. BESCHRIJVING VAN DE SCHENDINGEN VAN HET EU-RECHT

1.1 Maatregelen in strijd met het EU-recht: verlenging van de levensduur van de kerncentrale te Doel zonder grensoverschrijdende raadpleging

Dit schrijven wordt ingegeven vanuit een bezorgdheid omtrent de staat van dienst, de milieu-impact en de veiligheid van de Belgische kerncentrales en dan in het bijzonder de kerncentrale van Doel. Het gaat om een sterk verouderde kerncentrale, die de laatste jaren geregeld de media haalde omdat deze tijdelijk werd stilgelegd omwille van technische problemen.

De levensduur van deze kerncentrale werd in België geregeld, niet via een transparante vergunningsprocedure, maar wel vooral via een wetgevend proces.

De Belgische Kernuitstapwet[1] bepaalde dat kernreactoren Doel 1 en Doel 2 gedesactiveerd zouden worden respectievelijk op 15 februari 2015 en 1 december 2015[2].

Met een Wijzigingswet[3] uit 2015 werd de uitbatingsperiode van de kernreactoren Doel 1 Doel 2 met tien jaar verlengd zonder dat een milieueffectenrapport (MER) werd opgemaakt, o.a. door het feit dat het FANC[4] dit onnodig achtte.

Naar wij vernemen stelde exploitant Electrabel op 17 april 2015 inzake Doel 1 en Doel 2 een syntheserapport "Long Term Operation- Syntheserapport – Doel 1 en Doel 2" op en op 7 augustus 2015 een MER-screening die op 18 augustus 2015 in een intern document door het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC) werd geëvalueerd.

In een intern document van 27 augustus 2015 oordeelde het FANC dat geen vergunningsaanvraag moet worden ingediend. De FANC besloot om een besluitvorming voor te bereiden, die louter zal bestaan in de aanpassing van de vergunningsvoorwaarden.

De drie gemeenten hebben van de voorgaande documenten geen inzage gekregen.

Op 27 september 2015 werd het Koninklijk Besluit[5] tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 25 januari 1974 (S.3497/C) waarbij de Naamloze Vennootschap 'Verenigde Energiebedrijven van het Scheldeland EBES', thans Electrabel, vergund wordt te Doel een kerncentrale op te richten, genomen: de voorwaarden van de vergunning van 25 januari 1974 voor de kerncentrale van Doel werden aangevuld in het kader van de langetermijnuitbating (conform het syntheserapport van 17 april 2015).

Op 30 september 2015 volgt de beslissing van het FANC[6] dat voor Doel 1 en Doel 2 een aanvraag tot wijziging of uitbreiding van de bestaande vergunning op initiatief van Electrabel niet nodig is en dat er ook geen milieueffectenbeoordeling nodig zou zijn. De weinig omvattende motivatie van deze beslissing is als volgt:

---

[1] Artikel 4, § 1 van de Belgische wet van 31 januari 2003 houdende de geleidelijke uitstap uit kernenergie voor industriële elektriciteitsproductie.

[2] Farde I, Stuk 1.

[3] Wet van 28 juni 2015 tot wijziging van de wet van 31 januari 2003 houdende de geleidelijke uitstap uit kernenergie voor industriële elektriciteitsproductie met het oog op verzekeren van de bevoorradingszekerheid op het gebied van energie. Farde I, stuk 2.

[4] Federaal Agentschap voor Nucleaire controle.

[5] Farde I, Stuk 3.

[6] Farde I, Stuk 4.

Na analyse van de radiologische aspecten beslist het FANC dat het LTO programma van Doel 1&2 niet MER-plichtig is omdat de acties niet leiden tot een negatieve radiologische impact noch een significante evolutie in bestaande radiologische milieueffecten met zich meebrengen (zie ook de analyse en motivatie van onze beslissing in bijgevoegde FANC nota 2015-08-18-MVDH-5-3-6-NL).

De ongewijzigde invloed van de grensoverschrijdende radiologische milieueffecten onderschrijven de conclusie van het FANC dat er geen milieueffectenrapportage nodig is.

Als tegenprestatie voor de verlenging moet Electrabel jaarlijks een vergoeding aan de Federale Staat betalen. Die vergoeding sluit alle andere heffingen van de Federale Staat uit.

Opdat Doel 1 en 2 met tien jaar zouden kunnen verlengd worden, moesten de Federale Staat en Electrabel over de berekeningswijze van de jaarlijkse vergoeding en de aansprakelijkheidsregeling een overeenkomst sluiten. Dat deden ze op 30 november 2015.

De basisverplichtingen van de overeenkomst dd. 30 november 2015 zijn klaarblijkelijk volgens berichtgeving in de media destijds (de gemeente beschikt niet over een kopie hiervan):

- Electrabel zal "verjongingsinvesteringen" en de nodige werken realiseren om de verlenging mogelijk te maken. Welke werken dit precies zijn, is onduidelijk.
- Electrabel dient gedurende tien jaar jaarlijks 20 miljoen euro te betalen aan de overheid als vergoeding;
- Het bedrag of minstens de precieze berekeningswijze van de repartitiebijdrage voor de niet-verlengde centrales (Doel 3 en 4, en Tihange 2 en 3) wordt tot 2026 bepaald;
- Electrabel en de Belgische Staat zullen de jaarlijkse vergoeding voor Doel 1 en 2 of repartitiebijdrage voor Doel 3 en 4, en Tihange 2 en 3 niet aanvechten;
- Een vergoeding van de "directe schade" wordt in de volgende hypotheses als sanctie toegepast:
    a. indien "de openbare overheden" de tijdelijke of definitieve sluiting van Doel 1 of 2 opleggen. Wat "openbare overheden" zijn, wordt niet gedefinieerd. Uitgesloten van deze bepaling zijn beslissingen van het FANC (Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle) of een bindende beslissing van een Europese of internationale instelling. Volgens de Belgische Minister van Energie zijn ook uitspraken van een Belgisch rechtscollege gelijkgesteld aan een sluiting opgelegd door de openbare overheden. Met andere woorden: ook indien de centrales van Doel 1 & 2 door een gerechtelijke uitspraak van een Belgische jurisdictie vroegtijdig worden stilgelegd, zal de federale overheid de directe schade die de exploitant hierdoor lijdt, moeten vergoeden.
    b. in geval van stopzetting van Doel 1 of 2 door Electrabel zonder voorafgaande toestemming van de Federale Staat.

c. indien, voor Doel 1 en 2, andere lasten dan de jaarlijkse vergoeding van 20 miljoen ten voordele van de Federale Staat worden opgelegd.

d. indien eenzijdige handelingen van een partij de economische parameters wijzigen, inclusief de toepassing tot 2026 van de repartitiebijdrage voor Doel 3 en 4, en voor Tihange 2 en 3.

Deze overeenkomst werd wettelijk bekrachtigd in de wet dd. 12 juni 2016[7]. In de parlementaire voorbereiding van de wet wordt eens te meer herhaald dat de bijdrage die Electrabel aan de overheid jaarlijks dient te betalen, werd bepaald rekening houdend met de "verjongingswerken" die de operator aan de kerncentrale moet doorvoeren.

Het bevreemdt de drie gemeenten dat in het kader van deze besluitvorming geen consultatie of informatieronde werd georganiseerd, waarbij deze (of ruimer: gelijk welke Nederlandse overheid) inzage kreeg in de verscheidene documenten omtrent deze beleidskeuze van verlenging van de levensduur van de betreffende kerncentrale. Naar Europees en internationaal recht bestaat er nochtans geen enkele twijfel over dat de gemeente (en andere betrokken Nederlandse overheden) toegang had moeten krijgen tot de milieu-informatie en dat de gemeente in het kader van een milieueffectenrapporteringsprocedure (dewelke niet eens werd georganiseerd) hierover had moeten worden geconsulteerd. Daarnaast werden de Nederlandse overheden niet geïnformeerd of bevraagd omtrent de globale milieuaspecten en risico's zoals het onderhoud, de herstellingswerken, beveiliging tegen bv. terrorisme en bescherming tegen aardbevingen die verband zouden kunnen houden met de verlenging van de levensduur van deze kerncentrale.

De drie gemeenten voegen bij dit schrijven een aantal persartikels van de laatste maanden, waarin melding werd gemaakt van technische gebreken of problemen bij de exploitatie van de kerncentrale van Doel[8]. Terecht wekken de Belgische oude kerncentrales, en in het bijzonder de kerncentrale te Doel bezorgdheid en zelfs verontwaardiging bij de overheden van de buurlanden.

(a) De geschonden EU-wetgeving

De maatregelen van de Belgische Staat i.v.m. de verlenging van de uitbating van kernreactoren Doel 1 en Doel 2 (en het gebrek aan toetsing van de milieu - impact van de kerncentrale als milieutechnische eenheid) zijn in strijd met het Werkingsverdrag van de Europese Unie, alsook met de Project MER – Richtlijn.

Uit art. 4, lid 3 VEU en art. 191, lid 2 VWEU volgt dat de lidstaten van de Unie loyaal moeten samenwerken om te streven naar een hoog niveau van bescherming in haar milieubeleid en dit vanuit het voorzorgsbeginsel.[9] Dit is bij de besluitvorming die heeft geleid tot de levensduurverlening van de kerncentrale te Doel, niet gebeurd.

---

[7] Farde I, stuk 5.

[8] Farde II.

[9] Farde III, stuk 1 en 2.

De levensduurverlenging van een kerncentrale als een milieutechnische eenheid valt onder het toepassingsgebied van de Project MER-Richtlijn[10]. Artikel 2.4 Project-MER Richtlijn voorziet een restrictief te interpreteren uitzonderingsprocedure, waarbij onder strikte voorwaarden in uitzonderlijke gevallen een vrijstelling kan worden verleend van de MER-plicht[11], doch deze geldt onverminderd de bepalingen van artikel 7 én de verplichting om het betrokken publiek (waaronder overheden) in kennis te stellen van deze vrijstellingsbeslissing.

Artikel 7 van de project-MER Richtlijn geldt zowel in de hypothese dat een MER wordt opgesteld, als in de hypothese dat gebeurlijk een vrijstelling werd verleend. Deze bepaling is cruciaal in dit geval, want dit artikel bepaalt dat wanneer een project een mogelijk c.q. vermoedelijk (hierbij speelt evident het voorzorgsbeginsel) grensoverschrijdend effect kan hebben, een andere lidstaat over dit project geïnformeerd moet worden én de gelegenheid moet krijgen om binnen een redelijke termijn diens opmerkingen kenbaar te maken en dus te participeren aan de besluitvorming.

Welnu, de voormelde bepalingen werden geschonden door de Belgische overheid omdat de verlenging van de levensduur van de kerncentrale van Doel (1) verplicht had moeten worden onderworpen aan een milieueffectenrapport als Bijlage I- project, wat niet gebeurde en waarbij evenmin de vrijstellingsprocedure werd gevolgd en (2) omdat geen enkele Nederlandse overheid, laat staan de drie gemeenten , werd geïnformeerd en de gelegenheid kreeg om diens opmerkingen mee te delen in toepassing van artikel 7 van de project-MER Richtlijn, terwijl er geen enkele ernstige discussie kan bestaan dat deze kerncentrale een potentieel grensoverschrijdende impact heeft of minstens kan hebben.

Immers brengt rubriek 2.b) van Bijlage I bij de project-MER Richtlijn kerncentrales en andere kernreactoren, met inbegrip van de ontmanteling of buitengebruikstelling ervan, onder het toepassingsgebied van een MER-plicht:

> b) Kerncentrales en andere kernreactoren, met inbegrip van de ontmanteling of buitengebruikstelling van dergelijke centrales of reactoren (1) (met uitzondering van onderzoekinstallaties voor de productie en verwerking van splijt- en kweekstoffen, met een constant vermogen van ten hoogste 1 thermische kW).

Rubriek 24 van Bijlage I bij de project-MER Richtlijn schrijft ook een MER-plicht voor, inzake wijziging of uitbreiding van de in deze bijlage opgenomen projecten:

> 24. Wijziging of uitbreiding van in deze bijlage opgenomen projecten, wanneer die wijziging of uitbreiding voldoet aan de in deze bijlage genoemde drempelwaarden, voor zover deze bestaan.

---

[10] Richtlijn 2011/92/EU van 13 december 2011 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten. Farde III, stuk 3.

[11] Zie o.a. HvJ 16 september 1999, C-435/97, *W.W.F. e.a.*;HvJ 16 februari 2012, C-182/10, *Solvay e.a.* Farde III, stuk 4a en 4b.

Het leidt geen twijfel dat besluitvorming, waarbij de levensduur van een kerncentrale verlengd wordt met tien jaar, onder het toepassingsgebied valt van de voormelde categorieën. Immers staat vast dat als gevolg van de voormelde Wijzigingswet dd. 28 juni 2015 een MER-plicht wordt getriggerd, nu:

- Niet betwist wordt dat er aanzienlijke ("verjongings") werken en investeringen (lees: wijzigingen en / of uitbreidingen) aan de kerncentrale zullen moeten worden uitgevoerd om de verdere exploitatie mogelijk te maken.[12]

- Niet op ernstige wijze betwist kan worden dat voor een periode van 10 jaar extra nucleair afval zal worden gegenereerd.

- Deze verlengingsbesluitvorming – op heden – tot gevolg zal hebben dat de ontmanteling van de kerncentrale zal dienen te gebeuren vanaf uiterlijk 2025 (zijnde de einddatum van productie van reactoren Doel 1 en 2) en aldus verband houdt met de ontmanteling en buitengebruikstelling van de kerncentrale.

- De verlenging van de levensduur van de sterk verouderde kerncentrale van Doel, waar initieel een maximale exploitatieduur van 40 jaar was vooropgesteld, zelfs zonder de aangekondigde werken als een MER-plichtige "wijziging" van de kerncentrale moet worden beschouwd.

Krachtens de toepassing van het Europese recht had een project-MER moeten worden opgemaakt én hadden de drie gemeenten de gelegenheid moeten krijgen om de nodige informatie te bekomen en inspraak te voeren over de beoogde verlenging van de levensduur van de kerncentrale te Doel.

Nog verschillende andere redenen verantwoorden deze stelling. Het Europese Hof van Justitie benadrukt in diens vaste rechtspraak dat de project-MER Richtlijn ruim geïnterpreteerd dient te worden en dat hierbij het bereiken van een hoog niveau van milieubescherming en het voorzorgsbeginsel een centrale rol spelen. Het Hof van Justitie heeft ook aanvaard dat de "hernieuwing" of "verlenging" van een bestaande vergunning van een project dat onder het toepassingsgebied van de project-MER Richtlijn valt, te beschouwen is als een MER-plichtig project als er wijzigingswerken gebeuren, die enige fysieke impact hebben op de exploitatie van een project[13]. In dit geval staat vast dat er significante wijzigingswerken zullen gebeuren, die nodig zijn om de verouderde kerncentrale in gebruik te houden (het zou gaan om 700 miljoen EUR aan investeringen). Dit maakt dat deze besluitvorming MER-plichtig is.

De oppositie maakte hiervan terecht een punt tijdens de parlementaire voorbereiding van de Wijzigingswet[14]:

---

[12] Er weze opgemerkt dat er geen drempelwaarden bestaan voor kerncentrales.

[13] Cfr. European Commission, *Guidelines of EIA for projects: rulings of the Court of Justice*, p. 15. http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/eia_case_law.pdf. Farde III, stuk 5.

[14] K. Lalieux en B. Friart, Wetsontwerp houdende bepalingen inzake de bevoorradingszekerheid op het gebied van energie: Verslag van de tweede lezing, *Parl. Werkz.*, doc. 54K0967/006, 10. Farde I, stuk 6.

> *De heer Johan Vande Lanotte (sp.a)* onthoudt uit de inleiding van de minister dat het tot nog toe ernaar uitziet dat voor de heropstart van Doel 1 geen werken zullen moeten worden uitgevoerd die verplicht moeten worden aangemeld met het oog op een MER en openbaar onderzoek. De spreker verbaast zich over deze stelling, temeer aangezien door Electrabel zelf werd meegedeeld dat er voor ongeveer 700 miljoen euro werken zullen moeten worden doorgevoerd. De spreker is van oordeel dat het FANC, bij het beoordelen of er al dan niet een MER en openbaar onderzoek moet worden gehouden, niet alleen rekening mag houden met de geplande werken voorzien voor de heropstart van Doel 1, maar ook met de werken die na de heropstart zullen worden uitgevoerd. Bovendien kan de milieu-impact niet worden ontkend: immers, 10 jaar extra activiteit van kerncentrales, betekent ook 10 jaar extra productie van kernafval.

Dezelfde terechte kritische bemerkingen werden geuit tijdens een gedachtewisseling in de federale kamer van volksvertegenwoordigers op 2 december 2015[15], waarin de Directeur-Generaal van het FANC werd ondervraagd over de beslissing van het FANC om geen MER op te stellen in het kader van de verlenging van de levensduur van de kernreactoren Doel 1 en Doel 2.[16]

Volgens de vaste rechtspraak van de Belgische Raad van State is het overigens cruciaal of er al dan niet sprake is van één milieutechnische eenheid. Dit is voor Doel 1,2, 3 en 4 ontegensprekelijk het geval waardoor een MER een globale beoordeling moet maken van de hinder[17]. Dat nooit een MER werd uitgevoerd voor de kerncentrale als globale milieutechnische eenheid, klemt des te meer omwille van de technische problemen die er al zijn geweest ook met een andere kernreactor in deze centrale, Doel 3.

Besluit: de Belgische Staat heeft de voormelde bepalingen van primair Europees recht en de project-MER Richtlijn geschonden.

(b) Schending van het Verdrag van Aarhus[18]

Krachtens art. 6 van het Verdrag van Aarhus[19] verschaft elke partij bij het Verdrag aan het betrokken publiek de informatie bedoeld in paragraaf 2 en voorziet ze in de mogelijkheid tot inspraak in

---

[15] Farde I, stuk 7.

[16] Farde I, stuk 7, p. 12.

[17] Cfr. bv. RvS, nr. 225.294 van 31 oktober 2013, *BVBA Turbo Service Belgium*.

[18] Het Verdrag van Aarhus werd eveneens vertaald in een Europese Richtlijn 2003/4/EG van 28 januari 2003 inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie.

[19] Verdrag van 25 juni 1998 betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden. Farde III, stuk 6.

besluiten over het al dan niet toestaan van voorgestelde activiteiten vermeld in bijlage I[20] bij het Verdrag.

De verplichtingen onder het verdrag moeten overeenkomstig art. 6, lid 10 ook worden toegepast "*wanneer een overheidsinstantie de voorwaarden voor het uitvoeren van een in het eerste lid bedoelde activiteit heroverweegt of aanpast.*" De Belgische Raad van State, afdeling Wetgeving adviseerde bij het ontwerp van Wijzigingswet als volgt:

> "*Het komt de Raad van State voor dat de verlenging van de levensduur van een kerncentrale effectief neerkomt op een heroverweging of aanpassing van de voorwaarden voor het uitvoeren van de betrokken activiteit.*"

Besluit: de schending van de voormelde bepalingen door de Belgische Staat kan evenzeer een optreden van de Commissie jegens de Belgische Staat verantwoorden.

(c) Schending van het Verdrag van Espoo

De project-MER Richtlijn werd geamendeerd in de jaren '90 en in lijn gebracht met het Verdrag van Espoo. Zowel de Belgische Staat als de EU zijn verdragspartijen bij dit Verdrag. Conform artikelen 2 en 3 van het Verdrag van Espoo[21] dient elke partij ten aanzien van de in Aanhangsel I genoemde "voorgenomen activiteiten", - waaronder ook kerncentrales en andere kernreactoren - , die mogelijk een belangrijk nadelig grensoverschrijdend effect hebben, een milieueffectrapportageprocedure vast te stellen. Deze procedure moet een daadwerkelijk deelneming van het publiek toelaten en voorzien in het opstellen van een milieueffectrapport.

Krachtens art. 1, lid 5 van het Verdrag wordt ook een "ingrijpende wijziging" van een activiteit als een voorgenomen activiteit beschouwd. Het verlengen van de levensduur van een kerncentrale wordt door de verdragspartijen beschouwd als een dergelijke ingrijpende wijziging.[22]

Er is een zeer belangrijk precedent met betrekking tot de kerncentrale van Rivne te Oekraïne. Na de voorgeschreven periodieke veiligheidsrevisie gaf de Oekraïense nucleaire regulator SNRIU groen licht voor een verlengde uitbating van twee reactoren van de kerncentrale van Rivne. De Oekraïense ngo Ecoclub maakte de Implementatiecommissie van het Verdrag van Espoo er op attent dat die levensduurverlenging plaats vond zonder een voorafgaande MER-procedure en publiek consultatieproces in de nabije buurlanden. Dit precedent werd door de Implementatiecommissie zeer zorgvuldig onderzocht, wat in het eindrapport van de 25ste bijeenkomst van de commissie leidde tot volgende vaststelling:

> *"Following the presentation of the views by each of the Committee members, the Committee reached a consensus that the extension of the life-time of a nuclear power plant, even in absence of any works, was to be considered as a major change to an activity and consequently subject to the provisions of the Convention."*

---

[20] Waaronder ook kerncentrales vallen.

[21] Verdrag van 25 februari 1991 inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband. Farde III, stuk 7.

[22] Advies van de Raad van State nr. 57 van 11 juni 2015. Parl. St., 2014-2015, nr. 967/009. Farde I, stuk 8, blz. 9-10.

Met andere woorden: een levensduurverlenging van een kerncentrale moet onderhevig gemaakt worden aan een MER-procedure en een grensoverschrijdend publiek consultatieproces, ook als er geen noemenswaardige wijzigingen aan de installatie hebben plaatsgevonden.

***

De drie gemeenten verzoeken de Europese Commissie om de hierboven uiteengezette schendingen van het Europese recht door de Belgische Staat op de kortst mogelijke termijn te onderzoeken en hierin een bemiddelende rol op te nemen, alsook een overleg hierover te organiseren tussen de betrokken overheden.

Tot slot wensen de drie gemeenten nog op te merken dat zij zich inzetten voor meer Europees toezicht op kerncentrales. Momenteel is het toezicht op kerncentrales in Europa op het niveau van de lidstaten belegd. Elke lidstaat houdt toezicht op haar eigen kerncentrales. Daarnaast blijkt uit een interne audit van de Belgische toezichthouder dat er vraagtekens worden gesteld bij diens eigen onafhankelijkheid. Het is om die reden dat de gemeenten van oordeel zijn dat toezicht op kerncentrales op Europees niveau belegd dient te worden in plaats van op landelijk niveau. Op die manier zouden burgers meer gekend worden in het besluitvormingsproces rondom kerncentrales wanneer het hun eigen leefomgeving betreft. Ook zou zo een onafhankelijk toezicht gegarandeerd zijn. Het weze benadrukt dat andere grensoverschrijdende veiligheidsissues nu reeds op Europees niveau, zoals de bewaking van de buitengrenzen door Frontex en informatie-uitwisseling tussen politiediensten door Europol. Het toezicht op kerncentrales hoort hier volgens voormelde gemeenten aan toegevoegd te worden.

***

Wij verzoeken om ons op de hoogte te houden van elk gevolg dat aan dit schrijven zal gegeven worden.

Zowel wijzelf, als de gemeenten Bergen op Zoom, Steenbergen en Tholen houden zich ter beschikking om de inhoud van dit schrijven nader toe te lichten.

Met de meeste eerbied,
Voor de gemeente Bergen op Zoom, Steenbergen en Tholen
Eén van diens raadslieden,

mr. Marco Schoups

BIJLAGEN

- Farde I: wetgevende/normatieve teksten en de parlementaire voorbereidingsstukken;
- Farde II: overzicht van recente persartikels omtrent de kerncentrale van Doel;
- Farde III: relevante EU-regelgeving, doctrine en rechtspraak.

Gemeente Bergen op Zoom

Port betaald
Businesspost West-Brabant
Business Post
TNT Post
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

Gemeente Steenbergen
Postbus 6
4650 AA Steenbergen

Postbus 35
4600 AA Bergen op Zoom